

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző: *Nederhoed Roberta*
Cím: *Budapest a superlatívusok városa.*
Forrás: *Budai Napló*

Bp.

(Hely)

1931(?) II. 15.

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(O)

Osztályozás

Tárgy

962

Hely

Idő

"1931"

Személy

Budapest a superlatívusok városa

Irta: *Nederhoed Roberta.*

Kifogytam a superlatívusokból. Nem találok megfelelő virágos és marcipán-édességtű szavakat, melyekkel dolgokat és eseményeket oly gyakran, minden érdem nélkül illetünk. Mert ablakom előtt egy rézmetszetre emlékeztető égbolton az öreg Buda tornyai és minaretjei merednek a magasba, a Duna pedig hatalmasan hőmpölyög Bécsből a Fekete tengerbe és onnan Konstantinápoly felé. Kihajolva az ablakomon, közvetlen alattam látom a pesti oldal híres korzóját, vidám, de kissé pajzán légkörével és a világ legcsodálatosabb embereivel. Az elszegényedett és elnyomott magyarok túl intelligensek, semmint hogy kétségbeessenek és túlságosan gyerekesek, semmint hogy letörtek legyenek, ezért hát nevetve, énekelve járják az általuk hőn szeretett Duna partjait. A legudvariasabb emberek a földkerekségen; a legvidámabb és a lehető legkellemesebb közöttük élni. Bánatukat úgy hordják magukon, mint más nemzetek fiaai a kitüntetések, — de több ízléssel.

Budapest valóban rabjává tett engem! Kézzelem, lábba, ésszel és lélekkel rabja vagyok e város szépségének. Egy város, amely semmit sem követel tőled, de adakozó, mint egy hálára kötelezett fejedelmet bőkezűsége. Egy par excellence európai

fürdőhely, mely körülmény eddig jórészt elkerülte a pihenést keresők figyelmét. De elég, ha az amerikaiak rámutatnak majd a tulajdonságára, amit meg is fognak tenni. Budapesten egyes szállodák a föld legjobbjai közé sorozhatók. Virágok közé beágyazott Gellért fürdője egy pompás nyílt uszoda, melynek periodikusan ismétlődő mesterséges hullámai, kitűnő étterme, vidám napernyői, valamint cigány és amerikai zenéje, cézári igényeket is kielégíthet. Svábhegyi Kurhaus-ja világhírű. Kitűnő tennisz és golf pályákkal. (Saljapin legkedvesebb tartózkodási helye.) Csak 20 pernyire taxival, mely kirándulás huszperces halálveszéllyel egyenlő. A párisi taxik lassu, bénulásra hajlamos Simmons ágyakhoz hasonlíthatók a budapesti kiskocsikkal szemben. A látogató itt egy kis ízeletet kaphat a várost körülvevő gyönyörű vidékből. Magyariban ebben a városban játszik utólrhetetlen hangú hegedűjén és vezeti cigányait esténként a Dunapalotába, vagy a Hungáriába, de számos egyéb vendéglő is a tehetségek nagy számáról tesz tanubizonyságot. De mindez csak felületesen érinti Budapest bődtöltő csábosságát. Külső szépsége egy más lapra tartozik. Ezt azonban nem kell keresni. Magától lopódzik be az agyadba és szívedbe, mint

egy szegényérzet nélküli nő.

Ha történetesen tél elején utazol Budapestre (Bécsből öt óra vasúttal és egy óra repülőgéppel), mint ahogy én tettem, úgy bizonyára találkozol halvérű mindentudókkal, akik megkérdés nélkül kifejtik neked, hogy az a bolond feltevésed, hogy Budapesten télen élet van, vagy hogy ott egyáltalában van élet, hivatalos és helyi közegek működésére vezethető vissza. Ezek a halvérű mindentudók élő enciklopédiái a nemtudásnak és legnagyobb ellenségei a romantikának és szépségnek. Ne hallgass rájuk.

Budapesten csodálatosképen a főidény júliusra és augusztusra esik, — hogy miért, azt nem tudom, mert hiszen Budapest egy ritka madár, egy fürdőhely négy évszakkal. November olyan, mint október New Yorkban, december esős, mint egy hazájától elszakadt, de annál barátságosabb angliai április, januárban tündöklő és őszinte drámai szépségű hó borítja a várost, (pompás korcsolyázó élet és a nagyváros társadalmi élete ekkor éri el tetőpontját, ha a drámai tél nincs a kedvedre) és február már a tavasz beköszöntője, március végén már a Gellért fürdő lágy habjaiba vetheted magad, mely természetesen nem más, mint Óbuda híres forrás-vize, hatalmas terraszán pedig puha borjühust és krumplipürét ehetsz. És ez így folytatódik szeptember végéig. A Lukácsfürdőben még januárban is lehet szabad ég alatt fürödni. Meleg helyiségekben levetkőzöl, fejest ugrasz a vízbe és egy szabad bassinban találsz magad, köröskörül hőborította hegyekkel. A víz természetesen meleg, gyógyító hatása a római időkig vezethető vissza.

Az egyetlen csalódás, mely Budapesten ért: a színház, de ez a csalódás nem elegendő ahhoz, hogy teljesen elzárkózzam tőle. Az embernek az az érzése, hogy a színházi szakma emberei nem foglalkozkodnak egész napon át eredmény nélkül, szorgalmuk arra enged következtetni, hogy valami rendkívülit nyújtanak. Annál nehezebb megérteni, hogy egy ily visszamaradt és szűtte intézmény miképp tudott a világnak egy — kissé túlbecsült — Molnárt adni, egy Márkus Emiliát, akít a magyar Duse-nak lehet tekinteni. Szinte érthetetlennek látszik, hogy a félig gamin, félig tragika Fedák Sári (véletlenül épp Molnár második felesége, ha 12 év véletlenül tekinthető) is ebből a légkörből került ki. A színészek egy kis töredéke jó, de a többi vásári, vagy annál is rosszabb. Az előadások rettenetesek és a darabok többnyire jelentéktelenek és gyerekesek. Az egyetlen reménysugár Tamara Nijinsky (Nijinsky leánya), ki 10 éves korában bámulatosat látszik produkálni.

A hallgatóság a leglelkesebb egész Európában, hálás, jólelkű, mely tulajdonságok a színészekről megfelelő produkciót várnak, ha arra a színészek egyáltalában képesek. Rendszerint ez, sajnos, nem sikerül.

Egész más a helyzet a hangversenyekkel. Minden jó művész megfordul itt és minden hangverseny ünnepi est számba megy. Bolondházszerű tapsvihár, melyből csak az előkelőek vonják ki magukat. Jól eshet a művészeknek.

Azt hiszem, sikerült kimutatnom, hogy az az amerikai turista, aki Bécs, Salzburg, Baden vagy St. Moritz után hátat fordít és nem használja fel idejét arra, hogy felátogasson a magyar Alföld hatá-

rara, az nemcsak hogy valami bájosat, de értékeset is elmulaszt. Még a vonaton eltöltött pár óra is kellemessé válik azáltal, hogy egy kis emberke egy pengőért egy fülhallgatót ad neked, mellyel úgy a bécsi és berlini rádióprogramot, mint a Budapest-ről közvetített cigányzenehangversenyt igénybeveheted. Meg vagyok győződve, ha az emberek egyszer megszűnnek ezt a várost Bukaresttel felcserélni és ha nem törődnek azzal a bolond rémhírrrel, hogy a versaillesi béke óta Budapest szürkévé és élettelenné vált, ha ráeszmélnék majd arra, hogy mily közel fekszik Bécshez, akkor Budapest, mint népszerű és történelmi nevezetességű fürdőhely fog az emberek lelkében élni. Ha pedig mindez nem következik be, minden reményt feladok. Annak bizonyítéka lesz az, hogy nincsen semmi rendszer, vagy tervszerűség abban, hogy az utazóközönség mikor és hol mit csináljon. Természetesen nem szeretném látni a várost tömve alkudozó és vékonypénzű turistával, mert hiszen Budapest természeténél fogva arisztokratikus város. Hitelleveled kitehet akár ezer, akár száz dollárt, ha szeretsz szép helyen tartózkodni és tudsz jól élni, arisztokrata lehetsz Budapesten.

Végül még megjegyzendő, hogy Budapest olcsó. Csodálatosan, bámulatosan, szinte tragikusan olcsó. Elsőrangú ebéd a Dunapalotában (Budapest Ritzje) egy, a Duna partján felállított asztal mellett elfogyasztott pompás menü, a New York-i Cyrano-tól, vagy Roberts-től megszokott szolgálmányok színvonalán mindössze 85 centbe kerül.

Tudom, hogy a szakértők átka fogja.

kísérni azt a kijelentésemet, hogy a magyar pezsgő utolsó cseppig van olyan jó, mint a francia champagner, holott az előbbi szintén csak 85 centbe kerül. Egy quart pezsgő!

Szobalányok, akik mosnak, vasalnak, tisztítanak, fehérneműt javítanak és akik akár egy királynőt (talán helyénvaló lesz itt megjegyezni, hogy román királynőt) is kielégítő módon állnak az ember szolgálátára és akik egy narancssárga sétapálcáért, vagy egy értéktelen üvegnyaklancért a legsúlyosabb helyzetben is melléd állnak, meghatottan mondanak husz percig hálát és „csókolják kezeidet“ ha egy

hónapra 8 dollárt fizetsz nekik. Egyikük egy írógépről emelte le a kezemet és úgy csókolta meg egy komplikált mondat kel- lős közepén, mert 20 centet adtam neki négy ruha és három kalap kitisztításáért. Soha többé nem követem el megint ezt a hibát!

Budapest egymaga elegendő ahhoz, hogy az ember zsoldosává váljon, de megmutatja azt is, hogy bár város mindig város marad, — egy romlatlan lelkű város mégsem paradoxon, hanem egy gyönyörű és nagyszerű igazság.

Úgy látszik, mégis csak sikerült egy pár superlativust találnom.